

การพัฒนาแบบการโค้ชแบบพหุวิธีเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
โดยใช้อริยสัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรม
The Development of Differentiated Coaching Model for
Development Competencies by the Four Noble Truths Based
Learning for Morality Teaching Monk

พระมหาณรงค์ราช ครองเชื้อ

PhramahaNarongraj krongchuea

ศิริวรรณ วนิชวัฒน์วรชัย, ชนะลิตี สิทธีสูงเนิน, ชัยรัตน์ โตศิลา

Siriwan Vanichwatanavorachai, Chanasith Sithsungnoen, Chairat Tosila

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Faculty of Education, Silpakorn University

E-mail: narongraj.kro@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบการโค้ชแบบพหุวิธีในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ โดยใช้อริยสัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรม โดยมีขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น นอกจากนี้ ศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์แนวคิด หลักการและทฤษฎีเพื่อสร้างแบบการโค้ชแบบพหุวิธี เครื่องมือที่ใช้ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จำนวน 3 รูป ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน และพระสอนศีลธรรม จำนวน 21 รูป และแบบสอบถามนักเรียนที่เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 134 คน 2) ออกแบบและพัฒนาแบบการโค้ชแบบพหุวิธี เครื่องมือที่ใช้ แบบตรวจสอบความสอดคล้องของร่างแบบการโค้ชแบบพหุวิธี และประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแบบการโค้ชแบบพหุวิธี โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 รูป/ท่าน

ผลการวิจัยพบว่า

แบบการโค้ชแบบพหุวิธี มี 5 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลและทำความเข้าใจ (Analyzing Information and Understanding) ระยะที่ 2 ออกแบบการโค้ช (Designing Coaching) ระยะที่ 3 พัฒนาและวางแผนการโค้ช (Developing and Planning

Coaching) ระยะที่ 4 การโค้ชและสะท้อนคิด (Coaching and Reflecting) ระยะที่ 5 การประเมินผลการโค้ช (Evaluation of Coaching) ซึ่งรูปแบบนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ 1) องค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ 2) องค์ประกอบเชิงกระบวนการ และ 3) องค์ประกอบเชิงเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

คำสำคัญ: การโค้ช, การโค้ชแบบพหุวิธี, อริยสัจ

Abstract

The purpose of this research was to develop the differentiated coaching model for enhance competencies by the Noble Truths based learning for morality teaching monk by conducting research procedures which were divided into 4 phases: 1) to study and analyze related information, including problems, theories, and needs which will be applied to develop the differentiated coaching model. The research instruments consist of interview form for 3 administrators, 7 experts, and 21 morality teaching monks who were associated with teaching morality in school project, questionnaire for 134 students who studied in fundamental education 2) to design and develop the differentiated coaching model, the research instruments consist of Index of Item-Objective Congruence rating form and focus group discussion items for 9 experts.

The research results revealed that:

The developed model is consisted of 5 phase: 1) Analyzing Information and Understanding 2) Designing Coaching 3) Developing and Planning Coaching 4) Coaching and Reflecting 5) Evaluation of Coaching. There were model is consisted of 3 elements: 1) the principle and purposes 2) the processing stages 3) the vital factors for developed model application.

Keywords: Coaching, Differentiated Coaching, The Noble Truths

1. บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่พัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความพร้อมและก้าวหน้าตามความเปลี่ยนแปลงของโลก เนื่องจากสังคมโลกเปลี่ยนการจัดการศึกษาต้องเปลี่ยน เพราะทักษะที่จำเป็นและความรู้จะเปลี่ยนไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับพิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2560: 3) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 จนถึงศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ สังคม เศรษฐกิจและการเมือง รวมทั้งการศึกษาด้วยและเป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (2560: 16) ที่ว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนากำลังคน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21

การคิดเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษนี้ โดยการคิดสำหรับนักเรียนไทยจากรายงานพบว่า เด็กนักเรียนยังคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้น้อยและมีความแตกต่างด้านคุณภาพอย่างมาก เป็นผลมาจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนของการศึกษาไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) ซึ่งสอดคล้องกับปึงปอนด์ รักอำนวยกิจ และคณะ (2563: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า เด็กไทยได้คะแนนการคิดวิเคราะห์ เกินร้อยละ 60 ในทุกวิชาเพียงร้อยละ 1.09 โดยเด็กที่มีผลการเรียนดี (วัดด้วยคะแนนสะสมในโรงเรียน) จะมีทักษะการคิดวิเคราะห์น้อย นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนไทยมีความสามารถการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับที่ต่ำมาก แม้ว่าจะมีการประเมินผลการเรียนในโรงเรียนอย่างเข้มข้น ผลการศึกษาพบว่า ระดับการคิดวิเคราะห์แปรผกผันกับเกรดเฉลี่ย แสดงถึงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนการสอนด้านการคิดวิเคราะห์หรือการวัดผลการคิดวิเคราะห์ในโรงเรียนอาจไม่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสิทธิพล วิบูลย์ธนากุล (2563: ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กไทยจำนวนมากขาด Critical Thinking ซึ่งมีข้อจำกัดหลักมีอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่ 1) ระบบการศึกษาของเราที่ไม่เน้นให้เด็กตั้งคำถาม 2) สังคมไทยไม่ใช่สังคมแห่งการอ่าน Critical Thinking ไม่สามารถงอกเงยได้หากปราศจากการอ่านและการฟังที่มีคุณภาพ 3) สังคมการทำงานในการทำงาน เจ้านายส่วนใหญ่ชอบให้ลูกน้องเชื่อฟัง มากกว่าเสนอข้อคิดเห็นที่แตกต่าง นอกจากนี้ จากการสำรวจสภาพปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับการศึกษา ชั้นพื้นฐาน จำนวน 134 คน พบว่า นักเรียนต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผล ร้อยละ 3.50 และการส่งเสริมนักเรียนให้คิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อการตัดสินใจในขณะการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 3.38 ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ให้กับพระสอนศีลธรรมให้สามารถจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดเพราะการคิดมี

ความสำคัญซึ่งการคิดวิจารณ์ (Critical Thinking) เป็นพื้นฐานการคิดเชิงพระพุทธานุศาสตร์ที่กล่าวแล้วข้างต้น ในการคิดเชิงพระพุทธานุศาสตร์มี 10 วิธี การคิดเชิงเหตุผลในพระพุทธานุศาสตร์ เป็นหนึ่งในการคิดที่ผู้คิดได้ลงมือปฏิบัติและพิสูจน์ผลแห่งการปฏิบัติด้วยตนเอง มิใช่หยุดอยู่เพียงการคิดเท่านั้น และการคิดเชิงเหตุผลในพระพุทธานุศาสตร์ เป็นหัวใจของการแก้ปัญหาทุกอย่าง (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ, 2558: 27) นอกจากนี้ความคิดเชิงเหตุผลในพระพุทธานุศาสตร์ เป็นประโยชน์ด้านตัวบุคคลที่จักทำให้บุคคลมีความรับผิดชอบแยกแยะ เห็นผลกระทบของเรื่องหนึ่งที่เกิดจากสาเหตุหลาย ๆ สาเหตุที่เกี่ยวข้องกัน เกิดความคิดเชื่อมโยงในชีวิต

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ครูในฐานะเป็นบุคคลสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ เกิดทักษะและมีทัศนคติที่ดี ครูจึงเป็นบุคคลที่มีความพร้อม มีทักษะและรู้จักวางตัวดี (จำรัส บุตดาพงษ์, 2563: 262) และต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) โดยปรับเปลี่ยนการสอนแบบเน้นบรรยายไปสู่การสอนแบบ Active Learning เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดและการทำงานสอดคล้องกับโลกที่เปลี่ยนแปลง (วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์, 2559: 178) ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทสำนักงานพระสอนศีลธรรม พ.ศ. 2563-2569 พบว่า จุดเน้นการขับเคลื่อนโครงการพระสอนในโรงเรียน คือ การพัฒนาคุณภาพพระสอนศีลธรรมให้มีทักษะการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของพระพรหมบัณฑิต ลงในหนังสือ 1 ทศวรรษ โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 ได้กล่าวว่า นโยบายที่กำหนดไว้ ต้องติดตามประเมินผลมีปัญหาตรงไหนต้องเสริมจุดอ่อนในทุกเรื่อง ต้องการฝึกอบรมพระที่จะไปสอน นอกจากนี้ จากการศึกษารายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการรับฟังความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนพระพุทธานุศาสตร์ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในสังคมไทยยุคปัจจุบัน (2561: 10) พบว่า ครูผู้สอนควรสนับสนุน นิเทศและเป็นพี่เลี้ยงให้ครู พระสอนศีลธรรมเพื่อช่วยเหลือในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้พระสอนศีลธรรมจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนจากประเด็นข้างต้นเพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรมและปรับเปลี่ยน Mindset ของพระสอนศีลธรรมการนิเทศแบบการโค้ชเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาพระสอนศีลธรรมให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า แนวทางที่จะช่วยพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนได้คือ การนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอนดังที่ กล่าวว่า การนิเทศการเรียนการสอนเป็นกระบวนการช่วยครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การนิเทศการเรียนการสอนเป็นส่วนย่อยของการนิเทศ

การศึกษาและการนิเทศการศึกษาเป็นส่วนย่อยของการนิเทศทั่วไป(รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557: 243) โดยการนิเทศเป็นกิจกรรมและที่ไม่ใช่การให้บังคับ เพื่อช่วยเหลือสนับสนุน แนะนำ เพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนด้านวิชาชีพที่สร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับนักเรียนเป็นเป้าหมายหลักที่สำคัญโดยเน้นประชาธิปไตย ความร่วมมือ ขวัญกำลังใจและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน (วัชรภา เล่าเรียนดี, 2554: 5; มาลินี บุญยรัตพันธุ์, 2559: 30-53)

การโค้ช (Coaching) เป็นกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครู โดยการโค้ช เป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการสอน ซึ่งเป็นกระบวนการร่วมมือกันระหว่างผู้ทำหน้าที่โค้ชและผู้รับการโค้ช ซึ่งเป็นผู้ร่วมงานที่มีประสบการณ์ทัดเทียมกัน ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อให้ผู้รับการโค้ชและผู้ทำหน้าที่โค้ชสามารถสร้างความรู้และพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และการโค้ช ยังเป็นศิลปะที่ผู้โค้ชและ ผู้ได้รับการโค้ชได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาสมรรถนะและจุดแข็งในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน เพื่อช่วยปลดปล่อยศักยภาพผู้ได้รับการโค้ช ได้รับความรู้กับสถานการณ์ท้าทายและบรรลุเป้าหมายที่ตนต้องการให้ประสบความสำเร็จและมีความสุขในแบบที่ตนต้องการ (Jane A.G.Kise, 2006; ศิริรัตน์ ศิริวรรณ, 2558:13; ดวงหทัย โสมไชยวงศ์, 2557: 35; ธัญพร ชื่นกลิ่น, 2553: 34) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่และมารุต พัฒนา (2558: 25) ที่กล่าวว่า โค้ชที่ดีสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียนรายบุคคลได้ และทุกคนสามารถเรียนรู้ได้เมื่อได้รับการโค้ชด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับธรรมชาติของสาระสำคัญของการเรียนรู้(core concepts) สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ขาดไม่ได้คือ ในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ การมีสติและสมาธิอยู่กับกิจกรรมที่ปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ฝังลึก เป็นความรู้ความเข้าใจและทักษะติดตัวและคงทน

การโค้ช (Coaching) สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะของครูร่วมกับวิธีอื่น ๆ อย่างได้ผล มุ่งเน้นการพัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยนักเรียนจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อได้รับการสอนจากครูที่เข้าร่วมกิจกรรมการโค้ช การโค้ชมีหลายประเภท ในแต่ละประเภทอยู่บนพื้นฐานของหลักจิตวิทยา ทฤษฎี ผลการวิจัย และการทดลองปฏิบัติ วิธีโค้ชที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 มีด้วยกัน 6 ประเภท ได้แก่ การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) การโค้ชแบบร่วมมือ (Collaborative Coaching) การโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coaching) การโค้ชแบบพี่เลี้ยง (Mentor Coaching) การโค้ชเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (Instructional Coaching) และการโค้ชทางปัญญา (Cognitive Coaching) (สมาพร มณีอ่อน, 2560: 61) ทั้งนี้ การโค้ช

(Coaching) แตกต่างจากการนิเทศ (Supervision) โดยสิ้นเชิง แต่การโค้ชพัฒนามาจากนิเทศ เพราะว่าการโค้ชจะปราศจากการประเมินคุณภาพของครู และผู้ที่ทำหน้าที่โค้ชก็เป็นผู้ร่วมอาชีพ เพื่อนครู หรือผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนและเนื้อหาสาระโดยเฉพาะที่เน้นความร่วมมือกันอย่างจริงจัง การยอมรับไว้วางใจซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและประสบการณ์ สามารถที่จะส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนอย่างต่อเนื่องให้แก่ครู และส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียน (วัชรวิภา เลาเรียนดี, 2556: 291-292) ซึ่งสอดคล้องกับสุทธิชัยยังสุข (2562: 25-33) ที่กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้สอนมี 5 แนวทาง คือ คุณสมบัติผู้สอน หลักการทั่วไป ท่าทีการสอน วิธีการสอน หลักการสอน อุปกรณ์นวัตกรรม สื่อการสอนและจุดมุ่งหมายในการสอน ดังนั้น การโค้ชที่หลากหลาย จึงเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพพระสอนศีลธรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพของพระสอนศีลธรรม

พระโสภณพัฒนบัณฑิต (2563) ได้กล่าวว่า พระสอนศีลธรรมแต่ละรูปมีจุดเหมือนและจุดต่างกัน ซึ่งการที่พระสอนศีลธรรมมีความแตกต่างกันด้านความรู้ อายุ การศึกษาและประสบการณ์ ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การโค้ชแบบพหุวิธีจะช่วยเสริมพลังอำนาจให้พระสอนศีลธรรมที่แตกต่างกันเกิดทัศนคติที่ดี (Growth Mindset) ต่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งการเสริมพลังอำนาจการทำงานของครูมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนางานในทุก ๆ ด้านของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเพิ่มขีดความสามารถครูโดยการสร้างโอกาส สร้างแรงจูงใจให้ครูได้รับรู้ถึงความสามารถของตนเอง ตระหนักถึงคุณค่าแห่งตนและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (ภูวนัย สุนา, 2563: 155-164) ด้วยเหตุนี้ การโค้ชแบบพหุวิธีจะช่วยให้พระสอนศีลธรรมเกิดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้อริยสัจเป็นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในด้านวิชาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้อริยสัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นพัฒนารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้อริยสัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรม ได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ที่ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods)

ประเภทแบบเป็นขั้นตอนเชิงสำรวจ (Exploratory Sequential Design) (John W. Creswell and Vicki L. Plano Clark, 2011: 69) ซึ่งรวบรวมข้อมูลวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์สภาพ และประเมินความต้องการจำเป็น (Analysis :Research: R₁) เป็นการศึกษาวิเคราะห์สภาพข้อมูลพื้นฐานและประเมินความต้องการจำเป็น รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎี ซึ่งการวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย 1) การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรม 2) การศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และในการศึกษาวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์แผนแม่บทสำนักงานพระสอนศีลธรรม พ.ศ. 2563-2569 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ข้อมูลพื้นฐานเชิงนโยบายของสำนักงานพระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นโยบายภาครัฐนอกจากนี้ ได้ศึกษาวิเคราะห์สภาพและความต้องการจำเป็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจำนวน 3 ท่านผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน และพระสอนศีลธรรม จำนวน 21 รูป เกี่ยวกับสภาพและความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาสมรรถนะพระสอนศีลธรรมและสอบถามนักเรียนที่เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 134 คน เกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียนวิชา พระพุทธศาสนาส่วนการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการแนวคิดการโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coaching) การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) การโค้ชเพื่อพัฒนาความรู้และสติปัญญา (Cognitive Coaching) ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ หลักการแนวคิดการออกแบบการสอนเชิงระบบ หลักการแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสามารถทางความคิดเชิงเหตุผลในพระพุทธศาสนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบบสัมภาษณ์พระสอนศีลธรรมและแบบสอบถามนักเรียนที่เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้พัฒนาเครื่องมือมาจากการศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 -1.0

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการออกแบบและพัฒนารูปแบบการโค้ช (Design and Development: D₁) เป็นขั้นตอนที่ดำเนินการร่วมกันทั้งการออกแบบและพัฒนา (Design and Development) กับการศึกษาวิจัยด้วยการนำร่างรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชื่อมโยงอย่างเป็นเหตุเป็นผลกับตุสมผลโดยผู้เชี่ยวชาญ (Development: D₁)

นำผลที่ได้จากการร่างต้นแบบไปสู่การแก้ไขปรับปรุงต้นแบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ในแต่ละองค์ประกอบและกระบวนการของรูปแบบ โดยการออกแบบและพัฒนาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการออกแบบและสังเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งร่างรูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคือ แบบตรวจสอบความสอดคล้องของร่างรูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธี และประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับรูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีโดยได้พัฒนาเครื่องมือมาจากการศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 รูป/ท่าน ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.78 – 1.00

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้orisัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรม ผู้วิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ดังนี้ รูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธี (Differentiated Coaching Model) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ 1) องค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ 2) องค์ประกอบเชิงกระบวนการ และ 3) องค์ประกอบเชิงเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ หลักการ การพัฒนาความสามารถของพระสอนศีลธรรมด้วยการโค้ชแบบพหุวิธีบูรณาการหลักกัลยาณมิตรที่ดั่งศักยภาพของพระสอนศีลธรรมให้สามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้orisัจเป็นฐาน เพื่อพัฒนาพระสอนศีลธรรมให้สามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้orisัจเป็นฐาน

โดยมีกระบวนการการโค้ช แบ่งการดำเนินการเป็น 5 ระยะ ดังนี้ระยะที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลและทำความเข้าใจ (Analyzing Information and Understanding) ระยะที่ 2 ออกแบบการโค้ช (Designing Coaching) เป็นระยะที่ให้พระสอนศีลธรรมตัดสินใจเลือกวิธีการโค้ชที่เหมาะสมกับความรู้ความชอบและรูปแบบการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรมแต่ละรูปของตนเอง ประกอบด้วย 1) การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) 2) การโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coaching) และ 3) การโค้ชโดยตนเอง (Self-Directed Coaching) ระยะที่ 3 พัฒนาและวางแผนการโค้ช (Developing and Planning Coaching) จะประกอบด้วย 1) การกำหนดปฏิทินการโค้ช 2) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้orisัจเป็นฐาน และ 3) ประชุมก่อนสังเกตในชั้นเรียนและเก็บข้อมูล (Observation Classroom) ระยะที่ 4 การโค้ชและสะท้อนคิด (Coaching and Reflecting) จะประกอบด้วย 1) สังเกตการสอนในชั้นเรียน 2) ปฏิบัติการโค้ชและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Coaching and Feedback)

และระยะที่ 5 การประเมินผลการโค้ช (Evaluation of Coaching) องค์ประกอบเชิงเงื่อนไข การนำรูปแบบไปใช้มีดังนี้ 1) ผู้รับผิดชอบงานด้านติดตามประเมินผลโครงการศึกษา กระบวนการโค้ชและทำความเข้าใจ พร้อมทั้งให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ พระสอนศีลธรรมในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง 2) พระสอนศีลธรรมร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ด้วยความใฝ่รู้พร้อมที่จะพัฒนาตนเองตามกระบวนการโค้ชโดยเข้าร่วมกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้น ที่เกิดจากการสมัครใจ และผลการตรวจพิจารณาความสอดคล้องและสนทนากลุ่ม (Focus Group) รูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูป/ท่าน พบว่า มีความถูกต้องและเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.78 – 1.00 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า มีความสอดคล้องกับแนวคิด หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการโค้ชเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งแสดง เป็นแผนภูมิภาพได้ดังนี้

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธี ได้รูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธี (Differentiated Coaching Model) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ 1. องค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ 2. องค์ประกอบเชิงกระบวนการ และ 3. องค์ประกอบเชิงเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งองค์ประกอบเชิงกระบวนการมี 5 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1

วิเคราะห์ข้อมูลและทำความเข้าใจ (Analyzing Information and Understanding) ระยะที่ 2 ออกแบบการโค้ช (Designing Coaching) โดยผู้วิจัยได้ให้พระสอนศีลธรรมตัดสินใจเลือกวิธีการโค้ชที่เหมาะสมกับความรู้ความชอบและรูปแบบการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรมแต่ละรูปของตนเอง ประกอบด้วย 1) การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) 2) การโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coaching) และ 3) การโค้ชโดยตนเอง (Self-Directed Coaching) ระยะที่ 3 พัฒนาและวางแผนการโค้ช (Developing and Planning Coaching) จะประกอบด้วย 1) การกำหนดปฏิทินการโค้ช 2) เขียนแผนการจัดการเรียนโดยใช้วิธีสังเกตเป็นฐาน และ 3) ประชุมก่อนสังเกตในชั้นเรียนและเก็บข้อมูล (Observation Classroom) ระยะที่ 4 การโค้ชและสะท้อนคิด (Coaching and Reflecting) จะประกอบด้วย 1) สังเกตการสอนในชั้นเรียน 2) ปฏิบัติการโค้ชและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Coaching and Feedback) และระยะที่ 5 การประเมินผลการโค้ช (Evaluation of Coaching) ซึ่งในการดำเนินการใช้รูปแบบดังกล่าวนี้ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ มีเงื่อนไขในการนำรูปแบบไปใช้มีดังนี้ 1) ผู้รับผิดชอบงานด้านติดตามประเมินผลโครงการศึกษากระบวนการโค้ชและทำความเข้าใจ พร้อมทั้งให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่พระสอนศีลธรรมในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง 2) พระสอนศีลธรรมร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนาด้วยความใฝ่รู้พร้อมที่จะพัฒนาตนเองตามกระบวนการโค้ชโดยเข้าร่วมกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นที่เกิดจากการสมัครใจ นอกจากนี้ ผลการศึกษาพบว่าผลการตรวจความสอดคล้องของรูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีมีค่าความสอดคล้องของรูปแบบ รายชื่อมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.78- 1.00 ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนการสอนเชิงระบบโดยนำแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบระบบการสอนที่ประยุกต์โดยครูสซ์ (Kruse, 2007) ซึ่งได้เสนอขั้นตอนการออกแบบระบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิผล ซึ่งใช้รูปแบบ “ADDIE Model” ที่ประกอบด้วยการปฏิบัติ 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวิเคราะห์ (Analysis) 2) ขั้นตอนออกแบบ (Design) 3) ขั้นพัฒนา (Development) 4) ขั้นนำไปใช้ (Implement) และ 5) ขั้นประเมินผล (Evaluation) ร่วมกับการใช้วิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เนื่องจากแนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยรูปแบบนี้ใช้การพัฒนา 2 ขั้นตอนแรก ในการได้มาซึ่งรูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีนี้ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research: R₁) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพการปฏิบัติจริง ปัญหาที่เกิดขึ้น และประเมินความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและผู้ที่เกี่ยวข้องจากการสอบถาม รวมทั้งการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยการวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ แล้วนำผล

ที่ได้จากการวิเคราะห์มาสังเคราะห์ ไปสู่ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Develop: D₁) คือ ออกแบบ และพัฒนานวัตกรรมการศึกษาโดยนำผลจากขั้นตอนที่ 1 มาพัฒนานวัตกรรมทำให้ นวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 240) ซึ่งรูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธี เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพให้กับ พระสอนศีลธรรมให้สามารถจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทและผู้เรียนในศตวรรษนี้ นอกจากนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการโค้ชทางปัญญาแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถนะการ โค้ชและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของครูพณิชยกรรม พบว่า ได้รูปแบบการ โค้ชเอพีซีเอ็มพีอาร์อี และรูปแบบมีประสิทธิผลคือครูพณิชยกรรมมีสมรรถนะการโค้ชและ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์หลังการใช้รูปแบบการโค้ชสูงกว่าก่อนการใช้ รูปแบบการโค้ชอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูพนิช ยกรรมมีความเห็นว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพและการจัดการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งนักเรียนพณิชยกรรม มีความคิดเห็นว่าการจัดการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของครูอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ัญพร ชื่นกลิ่น (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการโค้ช เพื่อพัฒนา สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์พยาบาลที่ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษาพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พบว่า รูปแบบการโค้ชพีซีเอ็มพีอาร์อีมีประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ก่อนและหลังการทดลองอาจารย์พยาบาล มีสมรรถนะการโค้ชแตกต่างกันและมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน ซึ่งการโค้ชเป็นเสมือนการชี้แนะช่วยเหลือ และสนับสนุนผู้ที่ได้รับการโค้ชเหมือนกับการนิเทศที่พัฒนามีเป้าหมายที่พัฒนาผู้ที่ได้รับการ นิเทศให้มีสมรรถนะเพิ่มขึ้นตามกระบวนการและองค์ประกอบของการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของภัทรภรณ์ น้อยกอ (2562: 82-92) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนิเทศโรงเรียนสอง ภาษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบของการนิเทศโรงเรียนสองภาษาระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย กำกับดูแล ปัญหา และความต้องการวางแผน และออกแบบสร้างเครื่องมือให้ความรู้ส่งเสริมผู้รับนิเทศ และติดตามประเมินผล เพราะฉะนั้นการโค้ชจึงช่วยดึงศักยภาพของผู้ที่ได้รับการโค้ชเพื่อให้ บรรลุตามเป้าหมายของการโค้ชได้

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพระสอนศีลธรรมหรือพัฒนาครูควรกำหนดแนวทางการนิเทศด้วยกระบวนการโค้ชในการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้และสมรรถนะด้านอื่น ๆ ให้พระสอนศีลธรรมและครูโดยคำนึงถึงความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถ และรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่อง

6.2 ข้อเสนอแนะในการผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพระสอนศีลธรรมหรือพัฒนาครูควรศึกษารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธี เนื่องจากพระสอนศีลธรรมและครูมีความแตกต่างกันทางด้านความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถ เพื่อให้รูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีเกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพระสอนศีลธรรมหรือพัฒนาครูควรสร้างความไว้วางใจและเชื่อใจตั้งแต่เริ่มกระบวนการ พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้สอนปฏิบัติงานในสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง เพื่อให้รูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีเกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพระสอนศีลธรรมที่มีความหลากหลาย

2. ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนาฐานสมรรถนะด้วยการใช้กระบวนการโค้ชแบบพหุวิธี เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ 6 ด้านตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

เอกสารอ้างอิง

จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์.(2555). การพัฒนารูปแบบการโค้ชทางปัญญาแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการโค้ชและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของครูพณิชยกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนภาควิชาหลักสูตรและการนิเทศ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- จำรัส บุตดาพงษ์. (2563). ครูครวตา: รูปแบบการเสริมสร้างบุคลิกภาพครูตามหลักคุณธรรม. *วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์*, 5(2), 262.
- ดวงหทัย โสมไชยวงค์. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูประถมศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพรู. *วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนภาควิชาหลักสูตรและการนิเทศ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ฉัญพร ชื่นกลิ่น. (2553). การพัฒนารูปแบบการโค้ช เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์พยาบาล ที่ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. *วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการนิเทศ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ปังปอนด์ รักอำนวยกิจ.(2563). ผลการวิจัยชี้ เด็กไทยคะแนนสอบดี จะมีทักษะการคิดวิเคราะห์และจิตสำนึกน้อย. <https://www.komchadluek.net/kom-lifestyle/251730> (24 กันยายน 2563)
- พระโสภณพัฒนบัณฑิตคุณ. (13 ตุลาคม 2563). รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น. สัมภาษณ์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ. (2560). *ทักษะ 7C ของครู 4.0*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สิ้นลาร์ตัน และคณะ. (2558). *ศาสตร์การคิด รวบรวมความเรื่องการคิดและการสอนคิด*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ภัทรภรณ์ น้อยกอ. (2562). รูปแบบการนิเทศโรงเรียนสองภาษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิชาการธรรมทศน์*, 19(3), 82-92.
- ภูวนัย สุนา. (2563). การเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานของครู. *วารสารวิชาการธรรมทศน์*, 20(4), 155-164.
- มาลินี บุญยรัตพันธุ์. (2559). การนิเทศการศึกษากับการพัฒนาวิชาชีพ. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 12(2), 39-53.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2558). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 9. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- วีชรา เล่าเรียนดี. (2554). การนิเทศทางการศึกษา. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2556). ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ชการพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎี
กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 12. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่และมารุต พัฒนาผล. (2558). การโค้ชเพื่อการรู้คิด (Cognitive Coaching).
พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: บริษัท จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.
- วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์ และกมลรัตน์ นิมพาลี. (2559). ห้องเรียนแห่งอนาคต เปลี่ยนครูให้เป็นโค้ช.
กรุงเทพฯ: เซนจ์พลัส.
- ศิริรัตน์ ศิริวรรณ. (2558). เจาะลึก COACHING & COACHING COMPETENCY คู่มือ
การโค้ชมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ: สอนอักษร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). การพัฒนากลไกขับเคลื่อนระบบการผลิตและ
พัฒนาครูสมรรถนะสูงสำหรับประเทศไทย 4.0. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวาน
กราฟฟิค.
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ: บริษัทพริก
หวานกราฟฟิค.
- _____. (2563). สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล.
กรุงเทพฯ: บริษัท ภาพพิมพ์ จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟัง
ความคิดเห็นของการจัดการเรียนการสอนพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนใน
สังคมไทยยุคปัจจุบัน.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานพระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. แผนแม่บทสำนักงาน
พระสอนศีลธรรม พ.ศ. 2563-2569.
- _____. (2560). 10 ทศวรรษ โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน. อุดรธา.
- สมาพร มณีอ่อน. (2561). การพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 โดยใช้เทคนิคการโค้ช. วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 15(2), 61-73.

- สุทธิชัย ยังสุข.(2562). การพัฒนารูปแบบการสอนคุณธรรมและจริยธรรมในระดับอุดมศึกษาไทย. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์, 19(2), 25-33.
- สิทธิพล วิบูลย์ธนากุล.(2563). ในวันที่เด็กไทยขาด Critical Thinking. <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/124387> (24 กันยายน 2563).
- John W. Creswell and Vicki L. Plano Clark. (2011). **Designing and Conducting Mixed Methods Research 2nd**. California: Sage Publications, Inc.
- Kise, Jane A. G. (2006). **Differentiated Coaching: a framework for helping teachers change**. California: Corwin Press.
- Kruse, Kevin. (2007). **Instruction to Instructional Design and the ADDIE Model**. http://www.e-learningguru.com/articles/art1_1.htm (Accessed 19 June 2007).